

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στην Οικονομική και Περιφερειακή Ανάπτυξη Μάθημα: Στρατηγικές και Πολιτικές της Ανάπτυξης

Διδάσκοντες: Περσεφόνη Τσαλίκη (τηλ. 2310 997156, email: ptsaliki@econ.auth.gr)
Γρηγόρης Ζαρωτιάδης (τηλ. 2310 996456, email: gzarotia@econ.auth.gr)
Γραφείο: 201 και 202, 2^{ος} όροφος, Κτίριο ΝΟΠΕ

Σκοπός μαθήματος: Η θεωρητική και εμπειρική παρουσίαση και μελέτη θεμάτων και υποδειγμάτων σχετικά με τις στρατηγικές και πολιτικές της ανάπτυξης.

Αξιολόγηση:

Συμμετοχή 10%, εργασία με παρουσίαση 30%, τελική εξέταση 60%.

Θεματολογία διαλέξεων:

1. Εισαγωγή στις στρατηγικές και πολιτικές της ανάπτυξης: έννοιες και μέθοδοι
2. Θεωρίες υπανάπτυξης: Οικονομικές και κοινωνιολογικές αιτιολογήσεις της υπανάπτυξης, θεωρίες οικονομικού δυαδισμού, ιμπεριαλισμός, κέντρο-περιφέρεια
3. Αναπτυξιακά προβλήματα: Ανεργία, Ανθρώπινο Κεφάλαιο, Περιβάλλον
4. Θεωρίες υπανάπτυξης και εκβιομηχάνιση: Το υπόδειγμα του Kaldor. Τεχνολογία / καινοτομία και ανάπτυξη.
5. Διεθνές Εμπόριο και Ανάπτυξη: νεοκλασική και μαρξιστική προσέγγιση, μεταβιβάσεις αξιών
6. Κινητικότητα των Συντελεστών Παραγωγής: Ξένες Άμεσες Επενδύσεις και Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου, Μετανάστευση και Ανάπτυξη
7. Στρατηγικές Ανάπτυξης σε Ανοικτές Οικονομίες: υποκατάσταση εισαγωγών, προώθηση εξαγωγών, αυτάρκεια σε τομείς κλειδιά, αποδόσεις κλίμακας και η ανάγκη ενίσχυσης των νεοεμφανιζόμενων κλάδων
8. Προστατευτισμός και "Απελευθέρωση" της Οικονομίας υπό το πρίσμα των αναπτυξιακών επιπτώσεων
9. Ο ρόλος των περιφερειακών εμπορικών διακρατικών ενώσεων (Ευρωπαϊκή Ένωση, NAFTA κλπ.) – Μελέτη Περίπτωσης: Σύγκλιση και αναπτυξιακές προοπτικές στην Ευρωπαϊκή Ένωση
10. Ο ρόλος των Διεθνών Οργανισμών - θεωρία και πραγματικότητα

Βιβλιογραφία:

1. Eatwell, J., Milgate M. And P. Newman, (ed.), 1989, *The New Palgrave: Economic Development* ed., London: WW Norton & Company, Inc (NP)
2. Βαϊτσος Κ. και Α. Μπαρτζώκας, 2004, *Αναπτυξιακή Οικονομική: Κείμενα Οικονομικής Σκέψης και Κοινωνικού Προβληματισμού*, επιμέλεια, εκδ. ΚΡΙΤΙΚΗ (B&M).

3. Baumol, J.W., Blackman, S. και Wolf E., 1989, *Productivity and American Leadership*, Cambridge Massachusetts: MIT Press (B,B&W)
4. *International Encyclopedia of Social Sciences*, MacMillan, 2nd ed, 2008 (IESS)
5. Kaldor N., 1980, *Essays on Economic Stability and Growth*, New York: Holmes & Meier Publishers (K).
6. Μανιάτης, Θ., Τσαλίκη, Π. και Λ. Τσουλφίδης, 1999, *Ζητήματα Πολιτικής Οικονομίας: Η Περίπτωση της Ελλάδας*, εκδ. Ίδρυμα Καράγιωργα (Μ,Τ&Τ)
7. Ρέππας Π.Α., 2003, *Οικονομική Ανάπτυξη: Θεωρίες και Στρατηγικές*, Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση (Ρ).
8. Βαϊτσος Κ., 2009, *Αρχές Αναπτυξιακής Οικονομικής: η Δυναμική της Κοινωνικής-Οικονομικής Αναπαραγωγής*, εκδ. Κριτική, Αθήνα
9. Ghatak Subrata, 2003, *Introduction to Development Economics*, Routledge (GS)
10. Τσαλίκη Περσεφόνη, Σημειώσεις
11. Gillis M., Perkins D.H., Roemer M. και Snodgrass D.R., 2000, *Οικονομική της Ανάπτυξης*, Τυπωθήτω (GPRS)
12. Balaam D.N. και Veseth M., 2005, *Introduction to International Political Economy*, Pearson Education (BV)
13. Wood A., 1994, *North-South Trade, Employment and Inequality*, Clarendon Press – Oxford (W)
14. Πιτέλης Χ. και Αντωνάκης Ν., 2006, *Διεθνής Ανταγωνιστικότητα και Βιομηχανική Στρατηγική*, Τυπωθήτω (ΠΑ)
15. Mandel E., 2004, *Ο Υστερος Καπιταλισμός*, Εκδόσεις Εργατική Πάλη (Μ)
16. Thirlwall A.P., 2003, *Μεγέθυνση και Ανάπτυξη*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση (Τ)

Πρόγραμμα Διαλέξεων:

1^η Ενότητα: Η χρηματοδότηση της οικονομικής ανάπτυξης

1. Foreign Aid (NP)
2. Η χρηματοδότηση της οικονομικής ανάπτυξης με εγχώριους πόρους (Τ)
3. Χρηματοδοτική βοήθεια από το εξωτερικό (Τ)
4. Χρέος και οικονομική ανάπτυξη (Τ)

2^η Ενότητα: Προβλήματα σύγκλισης οικονομιών

1. Seretis Stergios and Persefoni Tsaliki, 2011, “Value Transfer Mechanism: Revisited” υποδημοσίευση.
2. Unequal exchange (NP)
3. Dependency (NP)
4. Θεωρίες υπανάπτυξης και εκβιομηχάνισης.
5. Το υπόδειγμα του Kaldor
6. Katrakilidis, Tsaliki and Tsiakis, 2011, “The Greek Economy in a Kaldorian Developmental Framework”, *Acta Oeconomica*, 61:4.

3^η Ενότητα: Ζητήματα βιώσιμης ανάπτυξης

1. Αειφόρο ανάπτυξη ((GPRS, κεφ. 7)
2. Tsaliki, P. 2006, “The Political Economy of Sustainable Development”, *Indian Development Review*, 4, 1, 2006, σελ. 175-188.

4^η Ενότητα: Αναπτυξιακές δυσλειτουργίες του καπιταλισμού: ανθρώπινο κεφάλαιο και ανεργία

1. Pavlidou Nelly-Eleni, Tsaliki Persefoni and Vardalaxakis Ioannis, 2011, "Technical Change, Unemployment and Labor Skills", υποδημοσίευση
2. Tsaliki P., 2009, "Economic Development and Unemployment: Do They Connect?", International Journal of Social Economics, 36, 7, σελ. 773-781
3. Tsaliki, P. 2008, "Economic Development, Human Capital and Technical Change: The Question of Machinery Revisited", International Review of Economics, 55, σελ. 363-371.
4. Tsaliki P. and C. Katrakilidis, 2008, "Competing Theories of Unemployment and Economic Policies: Evidence from the US, Swedish and German Economies", The Indian Economic Journal, 56, 3, σελ. 90-108

5^η Ενότητα: Ο αναπτυξιακός ρόλος των Ξένων Άμεσων Επενδύσεων στη χώρα υποδοχής

1. Τεχνολογική διάχυση μέσω ΞΑΕ και ο ρόλος της στην ανάπτυξη.
2. Desli E., Gkasis P. and Tsaliki P., 2010, "Foreign Direct Investment and Technical Efficiency: A Two-Stage Analysis^B", υποδημοσίευση

6^η Ενότητα: Διεθνείς οικονομικές σχέσεις και ανάπτυξη (1)

1. Διεθνές Εμπόριο και Ανάπτυξη: νεοκλασική και μαρξιστική προσέγγιση
2. Στρατηγικές Ανάπτυξης σε Ανοικτές Οικονομίες
3. Υποκατάσταση εισαγωγών, προώθηση εξαγωγών,

7^η Ενότητα: Διεθνείς οικονομικές σχέσεις και ανάπτυξη (2)

1. Αυτάρκεια σε τομείς κλειδιά, αποδόσεις κλίμακας
2. Η ανάγκη ενίσχυσης των νεοεμφανιζόμενων κλάδων (infant industry)
3. Προστατευτισμός και "Απελευθέρωση" της Οικονομίας

8^η Ενότητα: Κινητικότητα συντελεστών παραγωγής και ανάπτυξη

1. Κινητικότητα των Συντελεστών Παραγωγής
2. Ξένες Άμεσες Επενδύσεις
3. Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου
4. Μετανάστευση και Ανάπτυξη

9^η Ενότητα: Ο ρόλος των θεσμών στην ανάπτυξη

1. Ο ρόλος των περιφερειακών εμπορικών διακρατικών ενώσεων
2. Ο ρόλος των Διεθνών Οργανισμών

10^η Ενότητα: Το ζήτημα της σύγκλισης στην πράξη

1. Μελέτη Περίπτωσης: Σύγκλιση και αναπτυξιακές προοπτικές στην Ευρωπαϊκή Ένωση

11^η Ενότητα:

Παρουσίαση Εργασιών

12^η Ενότητα:

Παρουσίαση Εργασιών

13^η Ενότητα:

1. Αναπλήρωση μαθημάτων
2. Ολοκλήρωση ύλης

14^η Ενότητα:

1. Εξετάσεις

Θέματα Εργασιών

Θέμα Εργασίας	Φοιτητής/τρια
1. Οι ανισότητες και η οικονομική ανάπτυξη	
2. Η σύγχρονη χρηματοπιστωτική κρίση στην Ελλάδα: αιτίες, συνέπειες και πολιτικές διεξόδου	
3. Στρατηγικές αύξησης της απασχόλησης	
4. Πληθυσμός και Οικονομική Ανάπτυξη/Μεγέθυνση	
5. Στρατηγικές ενάντια στην φτώχεια	
6. Συγκριτικό πλεονέκτημα και τάσεις εξειδίκευσης στους ελληνικούς παραγωγικούς κλάδους	
7. Εκτίμηση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας της Ελληνικής Οικονομίας.	
8. Από το Σχέδιο Marshall στο Ε.Σ.Π.Α.	
9. Αξιολόγηση τη σύγχρονης πολιτικής του ΔΝΤ: από την Αργεντινή στην Ελλάδα	
10. Η Ευρωπαϊκής Ένωση ως μια περιφερειακή διακρατική συνεργασία: αξιολόγηση των προτεινόμενων πολιτικών	

Αξιολόγηση των εργασιών:

1. Η επιλογή του θέματος πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι την 4^η διάλεξη.
2. Η ολική αξιολόγηση είναι 30% του συνολικού βαθμού του μαθήματος. Οι εργασίες δεν είναι απαλλακτικές.
3. Στο τέλος του εξαμήνου (11^η και 12^η διάλεξη) οι εργασίες θα παρουσιαστούν σε ακροατήριο και οι παρουσιαστές θα πρέπει να είναι έτοιμοι να απαντήσουν σε ερωτήσεις από το ακροατήριο. Η παρουσίαση θα συμμετέχει με το ποσοστό του 30% του συνολικού βαθμού της εργασίας.
4. Θα υπάρχει κείμενο που θα παραδοθεί και θα βαθμολογηθεί. Το κείμενο δεν θα πρέπει να ξεπερνά τις 10 σελίδες, χωρίς πίνακες και διαγράμματα.
5. Η ημερομηνία παράδοσης του κειμένου για όλες τις εργασίες είναι η Δευτέρα 7 Μαΐου 2012 στον τομέα. Δεν θα υπάρχουν εξαιρέσεις. Μη παραδοτέα εργασία σημαίνει μηδενική βαθμολογία.
6. Η εργασία θα πρέπει να περιλαμβάνει στη βιβλιογραφία μόνο τις αναφορές που έχουν γίνει στο κείμενο.
7. Αν οι εργασίες κριθούν **μη γνήσιες** θα μηδενιστούν.
8. Η εργασία θα γίνει από δυο άτομα

Γενικό Υπόδειγμα Δομής Εργασίας:

Τίτλος και όνομα συγγραφέα

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή (περιλαμβάνει διατύπωση και εξήγηση του υπό εξέταση προβλήματος καθώς και συνοπτική περιγραφή της δομής της υπόλοιπης εργασίας)
2. Επισκόπηση σχετικής βιβλιογραφίας
3. Μεθοδολογία της έρευνας
4. Περιορισμοί της μελέτης
5. Ανάλυση δεδομένων
6. Συμπερασματικές διαπιστώσεις
7. Προτάσεις για την άσκηση πολιτικής (π.χ. βελτίωση υφισταμένης κατάστασης ή/και νέες έρευνες)
8. Υποσημειώσεις
9. Παράρτημα (Λεπτομερείς πίνακες και υπολογισμοί)
10. Βιβλιογραφία

Το παραπάνω αποτελεί ένα υπόδειγμα και τα διάφορα τμήματα του μπορούν να παραλειφθούν ή να αναπτυχθούν περαιτέρω σύμφωνα με τις ανάγκες της εργασίας.

Βιβλιογραφία για τη συγγραφή εργασίας:

Barnet, S. and Stubbs, M. (1975) *Barnet & Stubbs's Practical Guide to Writing*. Boston: Little, Brown and Company.

Turabian, K. (1987) *A Manual for Writers of Term Papers, Theses, and Dissertations*. Chicago: The University of Chicago Press.

Ώρες Συνεργασίας:

Τρίτη, 16⁰⁰-18⁰⁰, γραφείο 201, 2^{ος} όροφος, Κτίριο ΝΟΠΕ, Συνεργάτες: Ειρήνη Οζούνη